

Zienswijze klimaatplan

2 okt 2019

Henk Daalder

Beste consultatie werker,

Ik kon niet alles kwijt in de 9 vragen

- Daarom begint mijn inbreng met een samenvatting en een visie deel

Dat leest beter,

- Daarna volgen mijn antwoorden op de 9 vragen, met de details en geniale voorstellen die daarbij horen.

Ik ben lid van diverse windmolen cooperaties en en lid van het FNV ledenparlement

Beide rollen hebben deze bijdrage verrijkt, maar dit is mijn zienswijze als ingenieur, die de aanpak van het klimaatprobleem serieus neemt.

De belangen van burgers zijn mijn uitgangspunt

Unite Behind The Science

Deze zienswijze is ook van toepassing op het INEK van 2024

Veel plezier met het verwerken van de vele zienswijzen

Natuurlijk ben ik bereid dit nader toe te lichten

Henk Daalder   henk.daalder@pakedewind.nl
sellesakker 6
5674 we Nuenen

Samenvatting

De regering bedondert de samenleving met nep CO2 reductie (die wordt vooral verplaatst naar elders)

- in het regeerakkoord staat 49% CO2 reductie in 2030
- in het klimaatplan staat 49% CO2 reductie in Nederland, in 2030

Ook de klimaatwet bevat die fout. Want de kwalificatie: CO2 reductie “in Nederland” drijft grote CO2 uitstoters naar het buitenland, Tatasteel deed dat al met een nieuwe fabriek. Het sluiten van kolencentrales, voordat ze overbodig zijn, verplaatst onze stroom productie naar oudere Duitse kolencentrales.

Onze kosten effectieve kolencentrales moeten van de regering Rutte dicht, terwijl ze voor het klimaat verplicht CCS moetengaan doen. Dat blijft nu op de plank liggen.

Nu verplaatst onze CO2 uitstoot naar Duitse kolencentrales, zonder CCS, want dat is op de NW Europese stroom markt de goedkoopste stroom

Zie de adviezen van PBL over de kosten van het klimaatakkoord

Nederland moet CCS verplicht stellen voor alle grote CO2 uitstoters, met een gefaseerde invoering, per sector of zelfs bedrijf, zoals Tatasteel, een oplopend percentage van de CO2 uitstoot verplicht laten afvangen.

Dat geeft bedrijven de tijd om de techniek in de processen in te passen, en daarvan te leren, en zo wereldleiders in de techniek te worden.

Zo kunnen we de implementatie van CCS ook gaan exporteren, met het motto “help the Dutch win the race against sea level rise”

Maar verplichte CCS, betekent ook, geen exploitatie subsidie, wel ontwikkel subsidie.

Tenzij bedrijven samen alle exploitatie subsidie betalen, en huishoudens daarvan zijn vrijgesteld.

Burger voordeel van duurzaam

Een nu geheel onderontwikkeld aspect zijn burgers, huishoudens.

Zij leveren draagvlak voor het beleid, maar worden nu bedrogen en bestolen door de regering

Ze hebben voordeel van duurzaam nodig, en dat moet hen gegund worden. En wel zodanig dat het simpel en aantrekkelijk is, om mee te doen, want het moet miljoenen verleiden in beweging te komen

Salderen van de stroom uit een eigen kavel windpark of andere vorm van duurzame opwek.

Want windmolens en zonnepanelen werken automatisch, dus risicovrij.
Daar hoeft en hoort geen commerciële partij tussen te zitten.

Naast salderen kunnen huishouden het recht van eerste koop van een kavel windpark of zonneweide krijgen. Zo heeft elk huishouden de kans zelf duurzame stroom op te wekken voor de kostprijs, 4 cent per kWh. Deze kostprijs is gebaseerd op het model windpark in het PBL/ECN advies voor de SDE tarieven Maar dan exclusief winstmarge en financieringskosten, want huishouden kopen het kavel windpark, en zijn zelf verantwoordelijk voor de financiering.

Van het gas af voor de helft van de kosten van aardgas

Met die goedkope stroom, kunnen ze ook van het gas af, voor de helft van de kosten van aardgas, zonder dure verbouwing. Want er zijn natuurlijk lang niet genoeg bouwvakkers om die huizen geschikt te maken voor een warmtepomp.

De energiekosten van een gemiddeld huishouden, nu en straks

Huishoudens *kunnen* een **koopkracht winst van 3000 EUR** krijgen in de energie transitie
Nu koopt een huishouden energie voor ca 4000 EUR
Straks wekken we die zelf op, voor ca 1000 EUR

Nu:

Stroom	770 EUR
Autobrandstof	2000 EUR 20.000 km benzine, verbruik 1:16 bij 1,60 EUR/liter
Verwarming	<u>1440 EUR</u> 1800 m ³ aardgas
Totaal	4210 EUR

Als dat huishouden zelf goedkope stroom opwekt met een kavel windpark op het land, en saldeert, ziet dat er zo uit:
Stroom voor de kostprijs 4 cent per kWh, op basis van de jaarlijkse SDE subsidie tarief adviezen van ECN

Straks: 3 x zelf opgewekte stroom:

Huishouden	138 EUR
Autorijden	128 EUR verbruik 0,16 kWh per km
Verwarmen	<u>720 EUR</u> 18.000 kWh a 4 cent voor een equivalent van 1800 m ³ aardgas
Totaal	986 EUR

Natuurlijk zit hier een deel belasting bij die de overheid ergens vandaan wil blijven halen, zoals km heffing, maar ook
overbodige SDE subsidie, en dus overbodige ODE heffing
overbodige commerciële marge in de stroom handel,
overbodige financiering door banken, winst in de olie industrie en gas handel
overbodige brandstof kosten

Kosten en dekking

Als alle huishoudens hun huidige stroomverbruik zelf zouden opwekken, met salderen, zou dat ca 2 miljard minder energiebelasting opleveren.

Dat kan de staat dekken, met een vliegtax van 35 EUR per ticket, bij 55 miljoen passagiers
Een groningense omgevingspsycholoog stelt dat zijn gen maximum tarief heeft kunnen vinden, waarboven mensen minder gaan vliegen. Belasting betalen voor iets leuks als vakantie, is kennelijk geen probleem.

Maar door die vrijstelling van energiebelasting, 2 miljard, hebben huishoudens en voordeel dat tot 20 miljard kan op lopen.

Door de benutting van het principe dat windmolens en zonnepanelen automatisch werken, en zonder risico, bij gebruik voor de eigen stroom

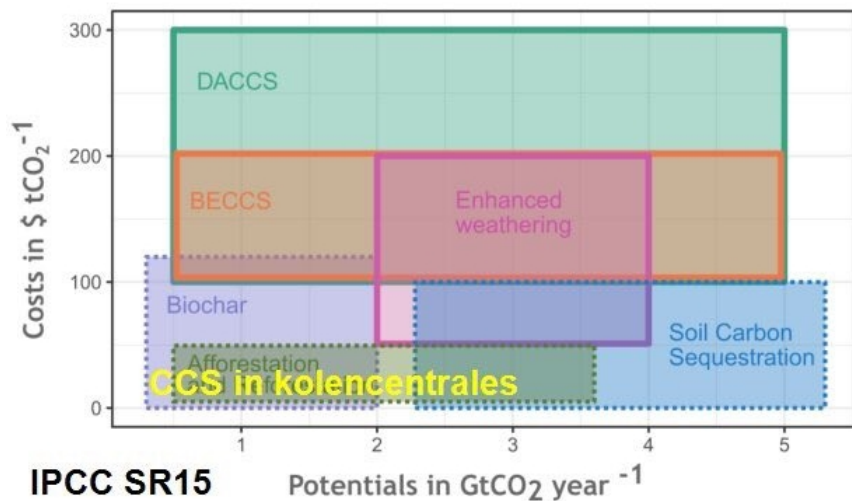
Dit is ca 3000 EUR voordeel per gemiddeld huishouden, per jaar

Visie

Nederland is een hoog ontwikkeld land

Daarom zijn wij bij uitstek een land dat het motto van Greta Thunberg inhoud kunnen geven
"Unite Behind The Science"

En dat niet alleen in Nederland, maar wereldwijd. Nederland is een achterblijver qua klimaatbeleid uitvoering, maar met klimaat technologie een voorloper, die zijn kennis verkwanselt, op de plank laat verstoffen

Het rapport IPCC SR15 geeft aan wat er moet gebeuren

CCS voor alle grote CO₂ uitstoters

Die techniek ook actief exporteren, te beginnen in Polen. Onbegrijpelijk dat het internationale aspect en de export kansen zo ontbreken in dit plan

Wageningen University heeft de kennis om de wereld van het klimaatprobleem te redden, omdat nieuwe bossen en ander bodem gebruik essentieel zijn.

Nederland moet hen gerichte projecten laten uitvoeren, in Nederland en samen met andere landen, zoals Noord Afrika, om daar nieuwe bossen of andere energieteelt te ontwikkelen.

Op zee is veel onbenutte zonne energie, hoe is die te benutten voor het invangen van CO₂, en afvoeren of permanent fixeren van er van?

Het Nederlandse beleid moet juist andersom dan nu gebeurt

- Voor bedrijven moeten regels gaan gelden, alle grote CO₂ uitstoters verplicht CO₂ afvangen

- Huishoudens gaan we verleiden, om zo veel mogelijk mensen mee te krijgen. Verleiden met voordeel van duurzaam. Prosumers, die belastingvrij, voor eigen gebruik stroom kunnen opwekken, met een eigen kavel duurzame opwek, waar dan ook in Nederland of de Noordzee, als het bereikbaar is via het openbare elektriciteitsnet. Hun voordeel is stroom voor de kostprijs, ca 4 cent per kWh, ipv het commerciële tarief van nu 22 cent per kWh.

Waterstof gaan we voorlopig niet maken van duurzaam opgewekte stroom, maar van Russisch gas, natuurlijk ook met verplichte CCS, omdat dat verreweg het goedkoopst is.

Antwoorden op de vragen

- Algemeen -

Vraag 1a: Wat zijn volgens u de belangrijkste aandachtspunten bij de uitvoering van het klimaatbeleid?

“Unite Behind The Science” En dat niet alleen in Nederland, maar wereldwijd, met Nederlandse initiatieven

- Voor bedrijven moeten regels gaan gelden, alle grote CO₂ uitstoters verplicht CO₂ afvangen, gefaseerd invoeren, evt met ontwikkel subsidie
- Export van CCS techniek, naar bijvoorbeeld Polen
- Huishoudens gaan we verleiden, met salderen, van de stroom van een kavel windpark, etc
- Wageningen University aan het werk zetten voor:
  - = meer biomassa teelt, wereldwijd
  - = andere teelt vormen waarbij meer biomassa in de grond blijft, wereldwijd, te beginnen in onze veenweide gebieden. Dat kan HET verhaal van Nederland worden

Vraag 1b: Hoe kijkt u aan tegen de rollen van verschillende partijen in de transitie (burgers, bedrijven, overheid, kennisinstellingen, NGO's, etc.)?

“het beleid, de politiek” ziet burgers als melkkoe, dus alleen de 1% idealisten doet wat Bedrijven worden verleid met bakken exploitatie subsidie (betaalt door burgers), terwijl bedrijven alleen luisteren naar regels.

NGO's doen niet meer terzake, want zij werken voor bedrijven, al sinds het SER energieakkoord

De energietransitie krijgt snelheid via de massa consumentenmarkt, kavels duurzame opwek, voor elk huishouden, aantrekkelijk en betrouwbaar gemaakt met salderen.

Dekking van de gemiste energie belasting met vliegtax, want die belasting betaalt iedereen met plezier.

Voor MMIP5

Ook van flexibiliteit op het elektriciteitsnet, moet een simpel massa consumenten product gemaakt worden, met aggregators, met een gereguleerde consumenten markt, om hen voldoende voordeel van hun flexibiliteit bijdrage te geven. Gun consumenten betrouwbaar voordeel, en laat die markt zijn werk doen

Niet via variabele stroom tarieven voor consumenten, dat dwingt tot voortdurende aandacht, en verlies van voordeel. (2.4.3 markt integratie, en 3.3 dimensie energie zekerheid)

Maar stabiele tarieven, en met salderen voor prosumers.

Daarnaast alleen de flexibiliteit markt conform, maar bescherm consumenten met gegarandeerd voordeel voor hun inzet.

Principe: Burgers gaan voor markt, en burgers kunnen buiten de markt om, stroom voor eigen gebruik opwekken. Art 95a lid 2 a van de Elektriciteitswet

Dus anders dan in het INEK

Een kleinverbruiker moet 3 contracten, met 3 concurrerende partijen kunnen hebben

- ouderwets stroom inkopen
- balanceren van de zelf opgewekte stroom, zoals bij salderen, nu ca 0,1 cent per kWh, van concurrerende aanbieders
- de exploitant van het door de gebruiker gekochte kavel duurzame opwek. Die deelt de kWh van het gemeenschappelijke windpark, per jaar toe aan de eigenaren van de kavels windpark.

Voorbeeld:
Als deelnemer van de Windcentrale zit ik nu vast aan Greenchoice, dat moet ontkoppeld worden.
Of, elke stroom aanbieder moet elke klant met eigen opwek moeten accepteren.

Het is totale onzin in het INEK dat consumenten met een zgn slimme meter, beter op real time prijzen kunnen reageren. De meter speelt daar geen rol in, wel "the internet of things", tussen aggregators en de slimme apparatuur van consumenten. Let hierbij vooral op cybersecurity. Met salderen, kan een consument zelf stroom opwekken, buiten de markt om.

Strategie voor de lange termijn

Vraag 2: Welke onderwerpen (en uitdagingen) verdienen volgens u bijzondere aandacht van het klimaatbeleid met het oog op de periode 2030-2050 en waarom?

Schrap MMIP 3

Dat wat er in 3.5 staat, proberen we al meer dan 10 jaar, zonder resultaat. Het heeft alleen dure oplossingen opgeleverd.

Het patroon: bedrijven maken de subsidie op, en stoppen dan.

Bij nieuwbouw blijken de steeds strengere bouwnormen uitstekend te werken

Echte lange termijn

In het kader van Unite Behind The Science, moet CCS overal ingezet worden bij alle grote CO2 uitstoters, in de hele wereld. CCS is dus een mooi export product. Begin in Polen.

Daarnaast moet de WUR, projecten krijgen, voor de teelt van energiegewassen en nieuwe bossen, bijvoorbeeld in Noord Afrika. Daar is water in de Middellandse zee, en duurzame energie, om daar zoet water van te maken

Eerst voor de bestaande bevolking, en daarna voor de nieuwe landbouw.

Die biomassa verkopen ze aan Europese kolencentrales met CCS, om de in Afrika gevangen CO2 permanent te fixeren

Hier zit ook een win win in met migratie, de nieuwe landbouw geeft vele klimaatvluchtelingen werk en inkomen in Noord Afrika

Zie <http://www.duurzamebrabanders.nl/blog/2018/06/migration-the-solution-is-more-prosperity-northern-africa-bio-energy-for-europe/>

Nieuwe vormen van CCS, door het met het mineraal Olivijn te laten reageren, in een Gravity Pressure Vessel, uit ontwikkelen, en ook exporteren.

Hier kan een betere vorm van CCS uit komen, waarbij de CO2 niet meer de grond in gaat,

maar wordt omgezet in een poeder, dat als vulstof in beton oid gebruikt kan worden
De anti kolenwet ombouwen zodat al die technieken in onze nieuwe kolencentrales getest en ontwikkeld kunnen worden.

Zie <http://www.duurzamebrabanders.nl/blog/2015/11/kolencentrales-moeten-verplicht-ccs-krijgen-wereldwijd-cop21/>

MMIP 8

Vergeet het omzetten van duurzaam opgewekte stroom in waterstof

Benut de omzetting van aardgas in waterstof, natuurlijk met CCS.

Laat Rusland al ter plekken dat proces benutten, om waterstof naar Europa te exporteren.

Dan lekt er ook minder methaan weg, onderweg naar Europa, en Rusland wordt beloofd om zijn aardgas niet te laten weglekken, als de rest van de wereld geen aardgas meer verbruikt

Alleen al het voorkomen van weglekken van Russisch gas, moet reden genoeg zijn om vooral de conversie van aardgas naar waterstof te ontwikkelen, niet gaan concurreren met waterstof uit elektrolyse. Die stroom is direct nodig, de komende 20 jaar.

De kolencentrales met CCS, die overigens steeds meer biomassa moeten gaan stoken, zijn uitstekende opslag van stroom, in uitgespaarde brandstof.

Onderzoeksvraag:

Hoeveel brandstof gestuurd opwek vermogen is nodig, voor rendabele exploitatie van die resterende centrales, en welk aandeel in de stroom opwekking moet hen gegund worden, als er ook voldoende duurzaam opwek vermogen is?

Waarbij een groot deel van de duurzame opwek buiten de markt om, voor eigen gebruik wordt ingezet, die die opwek, moet ook gebalanceerd worden met die centrales.

Waarbij de windparkeigenaren bij een stroom overschot, hun windmolens ook kunnen terug regelen.

Om de levensduur te verlengen.

Samenwerking met andere landen

Vraag 3a: Waar zou volgens u de samenwerking met andere lidstaten op gericht moeten zijn? Wat vraagt om samenwerking op Europees niveau en wat zou een plek moeten krijgen in samenwerking met (een kopgroep van) gelijkgestemde lidstaten?

Vergeet dat kopgroep idee, Nederland is in de energietransitie een corrupt en achterlijk land. We hebben de kennis, het geld en de middelen, om en koploper te zijn, maar het beleid is te corrupt.

Eerst moet die corruptie uit de regering, dus

- wel regels voor bedrijven en

- burgers voordeel van duurzaam gunnen

Als dit plan serieus wordt benut en uitgevoerd, dan kan Nederland wel een koploper worden.

En dat zou ook moeten, om zo veel mogelijk van Nederland van de zeespiegelstijging te redden, en een positieve plek in de geschiedenis te geven. En kosten te besparen en de

wereld veel opwarmings ellende te besparen

All 1.5°C pathways include the option of CO₂ removal measures such as afforestation and/or biomass energy with carbon capture and storage (BECCS). Other options, such as direct air capture and storage, are in early stages of development or need significant upgrading to be effective mitigation options and are not typically included in current scenarios. BECCS is deployed as early as 2020 in some scenarios but is not deployed at all in others. Both BECCS and afforestation have implications for how land is used to produce biomass through the growth of trees and energy crops or to store CO₂ in vegetation and soil (*high confidence*).
{2.3.3, 2.4.2, 2.4.4, 2.5.3, 4.3.8}

Dit voorkomt verplaatsing van activiteiten naar het buitenland.

Nederland heeft de kennis van CCS, ga die in zo veel mogelijk andere landen implementeren, inclusief onze wetgeving, of governance, van het verplichten van de techniek. Hier kan Nederland laten zien dat het een leider is in de aanpak van het klimaat.

De elders genoemde projecten met de WUR kennis voor biomassa teelt en het weer omhoog groeien van veen weide gebieden, en schorren buitendijks.

Vraag 3b: Wat kunt u zelf bijdragen, en welke ondersteuningsbehoefte heeft u?

Mijn grootste behoefte is dat elk huishouden kan salderen, met de stroom van een kavel windpark

Daarmee kunnen ook de nieuwe windparken in de RES, draagvlak en bouwsnelheid krijgen. Overigens, ook offshore windparken moeten in kavels aan huishoudens verkocht kunnen worden

De verduurzaming van de gebouwde omgeving

Vraag 4: Welke aanvullende ideeën heeft u om de gebouwde omgeving te verduurzamen?
En wat kunt u daar zelf aan bijdragen?

Het gaat niet om verduurzamen, maar om CO2 reductie, dat is urgent, duurzaam is mooi meegenomen, en uiteindelijk goedkoper, en dat vaak al direct, zoals bij een kavel windpark per huishouden

Ga 2 sporen volgen

Elk huis een eigen kavel duurzame opwek, en met salderen, stroom voor de kostprijs. Daarmee het huis verwarmen met een elektrische CV ketel. Geen verplichte dure isolerende verbouwing, de NOM industrie is er niet, de bouwvakkers zijn er niet, beperk de van het gas af transitie tot

- een kavel duurzame opwek per huis
- een elektrische CV ketel.

En laat woning eigenaren en verhuurders gewoon de natuurlijke momenten gebruiken voor betere isolatie en andere ingrepen

Biedt dit op zijn minst aan, naast de peperdure aanpakken van het klimaatakkoord.

In het klimaatakkoord moeten huishoudens CO2 uitstoot reduceren voor ca 400 EUR per ton Terwijl bedrijven maatregelen slechts ca 60 EUR per ton krijgen

Hoe oneerlijk is dat?

Zo'n kavel windpark per huishouden, maakt de energietransitie weer wat eerlijker, en dat is hard nodig.

https://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2018-kosten-energie-en-klimaattransitie-in-2030-update-2018_3241.pdf

Tabel S1 Potentieel (inclusief emissie-effect bij de elektriciteitsopwekking in binnen- en buitenland) en kosteneffectiviteit van individuele opties¹

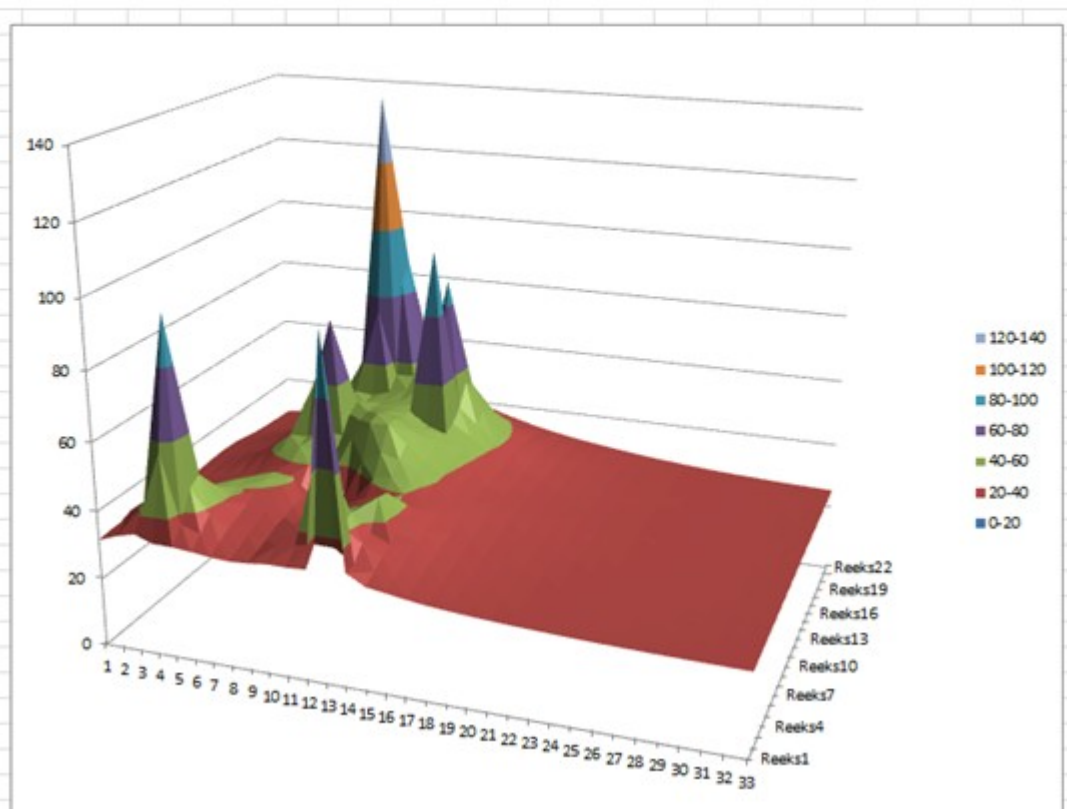
	Emissiereductie [Mton]			Kosteneffectiviteit [€/ton]
	Totaal effect	w.v. direct	w.v. indirect	
Elektriciteitsopwekking				
8 GW extra grootschalig zon-PV	3,2	0	3,2	-20
5,4 GW extra wind op land	5,7	0	5,7	-20
Extra kernenergie (1,6 GW)	4,5	0	4,5	20
5,3 GW extra wind op zee	8,3	0	8,3	20
CCS kolencentrales	13	13	0	35
Van 5,3 GW naar 7,4 GW extra wind op zee	3,3	0	3,3	45
CCS gascentrales	4,1	4,1	0	60
Sluiting kolencentrales	10,5	19,4	-8,9	70
Van 7,4 GW naar 8,8 GW extra wind op zee	1,7	0	1,7	90
Van 8,8 GW naar 19,3 GW extra wind op zee	10,7	0	10,7	160

Gebouwde omgeving (woningen en dienstensectoren)

A+++ apparaten woningen	0,5	0,1	0,4	-20
Zon-PV woningen	4,9	0	4,9	110
Isolatie bestaande woningen	3,3	3,3	0	290
Warmtenetten	2,0	2,0	0	290
Nul-op-de-meterrenovatie woningen	12,0	11,0	1,0	400
Warmtepomp/zonneboiler bestaande woningen	5,5	9,0	-3,5	490
Groen gas via vergassing	1,7	1,8	-0,1	500

De gemeente moet een centrale voordeel dampk bedachten welke halzen voor de goedkoopste "van het gas af" aanpak in aanmerking komt

3D grafiek van de fijnstof concentratie tgv houtkachels, met ISL3a
 Pieken zijn adressen met een houtkachel, variatie in de piekhoogte nav vaker stoken
 Verticaal de concentratie in ugram/m3

zo veel
 uren.
 ter weer

ic heating”,
 het te delen.

ker ver

doen.

eiding van

en dt moet
 aliseren.

- Verplichte benutting van elk bedrijfsdak voor zon PV en warmte
 Wat het bedrijf niet nodig heeft, kunnen ze in kavels verkopen aan omwonenden of medewerkers
- Verplicht alle leaseauto's elektrisch, vanaf 2022

Mijn bijdrage:

Doe een pilot in mijn gemeente Nuene, met een windpark in kavels verkopen en huizen elektrisch verwarmen. In het bos tussen Nuene en Helmond past een rij van 4 a 5 windmolens, voor 10.000 huishoudens als eigenaar. Het bos is gemeentegrond. Dus de gemeente kan er zelf over gaan

De klimaatopgave in de landbouw -

Vraag 5: Welke praktische ideeën heeft u om zoveel mogelijk samenhang aan te brengen tussen de uitvoering van de afspraken uit het Klimaatakkoord en de visie Waardevol en Verbonden?

- Regel salderen van de stroom van een eigen kavel windpark
- Geef huishoudens het recht van eerste koop voor een kavel windpark of zonn dak en -weide, ook op agrarische grond.
- Stimuleer dat de vereniging van eigenaren, de boeren op wiens grond een windpark komt,

een hogere vergoeding geeft dan nu in de SDE regeling.

Door het salderen, hebben huishoudens veel voordeel, daar kunnen ze de grondeigenaar best wat van geven, in ruil voor het grondgebruik. Waarschijnlijk is hier regulering nodig, omdat er vaak maar weinig keus is in locaties waar windmolens passen.

En bij windmolens in natuurgebieden, creëert de verkoop van kavels windpark een extra band tussen het natuurgebied en de eigenaren, die hebben dan een extra reden het natuurgebied te bezoeken.

NGO's moeten afleren dat natuur alleen van hen is. Zonder die windmolens, draagt het natuurgebied niet bij aan de CO2 reductie, en bedreigt de opwarming de natuur meer.

Participatie bij duurzame elektriciteitsopwekking

Vraag 6: Op welke manier(en) zou u willen participeren in zonne- en windenergieprojecten en wat vindt u hierbij belangrijk? U kunt hierbij denken aan bovengenoemde voorbeelden, maar ook aan andere vormen van participatie.

De hierboven al een paar keer beschreven aanpak met salderen van stroom uit een eigen kavel windpark,

die huishoudens kopen voor eigen gebruik, zorgt voor vele kavels, voor vele participanten.

De participatie in het klimaatplan, zorgt waarschijnlijk dat de 50% van een windpark, vooral bij de lokale miljonairs terecht komt.

Energie cooperaties zijn verworpen tot investeerders clubs.

Maar we moeten dit geen participatie meer noemen, dat was iets van de afgelopen 30 jaar, toen duurzaam maar niet groot wilde worden.

Maak ook de paradigma shift, duurzaam en klimaat actie moet een aantrekkelijk massa consumentenproduct worden

Denk aan design thinking, waarmee je dat nieuwe product ontwerpt, zie de diverse partijen die er belang en voordeel van hebben, samen vormen zij een waarde creatie netwerk. Daarin wordt geld, stroom, informatie en andere waarden, als reputatie en stabiliteit uitgewisseld.

En waarde gecreëerd

- salderen van de stroom uit dat **eigen kavel windpark**
- recht van eerste koop voor **huishoudens**
- de **gemeente** ontwikkelt het plan, en krijgt dat geld terug bij de verkoop van kavels windpark
- dat ontwikkel belang van de gemeente, zorgt voor realisme in **de raad**
- dit is wat gemeentes altijd al deden met kavels bouwgrond in nieuwe woonwijken
- de **RES wethouders** durven weer naar de inwoners, want ze hebben een eerlijk aanbod
- samen eigenaar van een windpark worden, zorgt voor **trots eigen windpark bezit**
- de tegenstanders blijven tegen, maar **de raad** ziet aan de **voorverkoop** dat er **draagvlak** is
- met de **goedkope stroom**, kunnen **huizen** zonder dure verbouwing **van het gas af**.
- vooral **de minima** hebben hier voordeel van, **geen energiearmoede**
- een duurzaam lening is desnoods in 2 a 3 jaar afbetaald, maar beter is het dat langer uit te smeren
- **windpark bouwers** bouwen dezelfde windparken, maar dan voor vele trotse eigenaren, ipv banken en investeerders
- **boeren en natuurbeheerders** verdienen wat bij, door de (hogere) grondvergoeding
- dekking met een vliegtax, oplopend naar 35 EUR, naarmate er meer gesaldeerd wordt
- de vliegtax geeft de klimaatschade van vliegen een prijs

EV's:

Vraag 7a: Waar dient het kabinet rekening mee te houden bij de vormgeving van deze subsidies?

Geen aanschaf subsidie, want dan word de aanschafprijs van de EV's ook zoveel hoger als er subsidie is.

Voor de stimulering van elektrische auto's onderzoekt het kabinet een subsidie bij de aankoop van een nieuwe of tweedehands elektrische personenauto, het verstrekken van laadtegoed en een subsidie voor een laadpaal en/of batterijgarantie.

Batterij garantie is leuk, veel belangrijker is een keurmerk voor het laden en ontladen van de accu, het accu management. En dat dat door de gebruiker kan worden beoordeeld op goede werking. Dus niet meer eenmalig een type goedkeuring, maar permanent tonen dat het goed werkt. Dat voorkomt vele kapotte en snel versleten accu's.

Door de permanent zichtbare monitoring, stijgt het vertrouwen van de consument in de EV

Vraag 7b: Wat vindt u van deze instrumenten? Zijn er nog andere manieren om de aankoop van een elektrische auto aantrekkelijk te maken?

- Overweeg om alleen elektrische autos weer 130 te laten rijden.
- meer parkeerplekken met laadpunt, als gratis parkeren voor EV
- Gun huishoudens salderen van zelf opgewekte duurzame stroom, waar dan ook op het stroom net.

En dat ze hun stroom ook overal mogen gebruiken om de EV op te laden

Dat voordeel is effectiever dan dure commerciële stroom uit laadpalen

Vraag 7c: Wilt u nog andere overwegingen aan het kabinet meegeven voor de uitvoering van het klimaatbeleid voor mobiliteit?

Stop met laadpalen, die zijn nu al verouderd.

Begin met draadloos laden als standaard.

Dan kan in elke parkeerplek een standaard draadloze lader.

Natuurlijk hoort daar een ontvang antenne bij onder de auto, passend bij die auto en de elektronica

Nederland kan en moet die ontwikkelen. Hoeveel laadpalen kan een stadscentrum hebben?

Een draadloze lader is een deksel in het straat oppervlak van de parkeerplek

Draadloos laden is ook veel gebruikers vriendelijker voor de bestuurder. Je parkeert boven de lader, en de auto geeft aan dat je goed staat. Klaar.

Het laden gebeurt verder automatisch, volgens het profiel dat de gebruiker of auto eigenaar heeft ingesteld.

Doordat zo veel EV's aan de (draadloze) lader hangen, zijn ze ook goed te gebruiken voor flexibiliteitsdiensten van het stroom net.

Hoeveel laadpalen en struikel kabels kan ons straatbeeld hebben?

ADAS als inbouw product, bespaart asfalt en energie door betere doorstroming

Auto's gaan redelijk vanzelf elektrisch worden, en prosumers laden de hunne natuurlijk op met hun eigen stroom.

Nederland heeft ook bij mobiliteit een hoofdrol te spelen in de wereld. Met het auto onderdeel ADAS.

Dat gaan we als inbouw apparaat ontwikkelen, voor alle auto's in Nederland.

Een ADAS, Automatic Driver Assistance System, helpt de bestuurder om veilig te rijden, en maakt het ook mogelijk om in pelotons over de weg te gaan. Daardoor maken we de weg capaciteit groter, met het bestaande asfalt. Er is minder geld nodig voor nieuw asfalt, zodat daarvan de ontwikkeling betaald kan worden,

Verzekeraars moeten een ADAS gebruiker een lagere premie geven. De ontwikkeling moet objectief in overheidshanden blijven, vanwege de morele aspecten van de besluiten van een ADAS, dat kunnen we voorlopig niet aan een commercieel belang overlaten.

De software moeten we beschermen tegen kopiëren, zoals ASML dat ook doet met haar in product software, om te zorgen dat (chinese) fabrikanten er voor betalen, als ze het in bouwen.

Natuurlijk kan het Nederlandse ADAS door autofabrikanten ook in alle nieuwe auto's worden ingebouwd.

Het peloton rijden verlaagt ook het energieverbruik, en is mooi meegenomen voor EV's met een kleine actieradius. Een betere naam voor pelotonrijden is "bumperen"

Circulaire economie

Vraag 8: Welke circulaire diensten of concepten kunnen volgens u positief bijdragen aan het kostenefficiënt reduceren van CO2 op het Nederlandse grondgebied?

Deze vraag klopt niet, CO2 reductie is niet circulair, maar een specifieke richting op, er komt minder CO2.

En de vraag is al beantwoord door PBL:

Het is NOG niet circulair, maar onze kolencentrales moeten verplicht CCS gaan doen, 35 EUR per ton CO2 reductie. Steenkool is goedkoper dan Russisch gas

Daarna nieuwe biomassa telen, bijvoorbeeld in Noord Afrika, en dat hier opstoken, met CCS <http://www.duurzamebrabanders.nl/blog/2018/06/migration-the-solution-is-more-prosperity-northern-africa-bio-energy-for-europe/>

De ruimtelijke inpassing van de energietransitie -

Vraag 9: Op welke wijze denkt u dat het draagvlak voor de ruimtelijke inpassing van bijvoorbeeld windmolens en zonnepanelen vergroot kan worden?

Dit werkt als volgt

STOP, met het onnodig bestellen van burgers, door alleen investeerders SDE subsidie te geven

Zo sluit je burgers buiten, en blokkeer je draagvlak

De goede aanpak

- De gemeente wijst zoekgebieden aan
- en start de verkoop van opties op kavels windpark, voor eigen gebruik
- de optie wordt pas een aankoop, als de vergunningen definitief zijn geworden.
- regels als salderen en de andere aspecten (design thinking) van het massa consumentenproduct “kavel windpark”, geven huishoudens zekerheid dat ze een goed en voordelig product kopen
- de zoekgebieden met de meeste verkochte opties, zijn kennelijk het beste. Dus daar worden de windparken echt gerealiseerd
- burgers met opties op nog niet gerealiseerde windparken, kunnen hun optie omwisselen en ook een kavel in een wel gerealiseerd windpark kopen
- naarmate de ontwikkeling en bouw vordert, betalen de toekomstige eigenaren bouwtermijnen

Ga niet meteen bekibbelen op het voordeel van salderen

Gun huishoudens dat voordeel

En haal het terug met een vliegtax, dat tarief kan groeien om precies de gemiste energiebelasting te compenseren. Als alle huishoudend hun huidige stroomverbruik zelf gaan opwekken, en salderen, kost dat 2 miljard

Dekking door 35 EUR per vliegticket, bij 55 miljoen passagiers per jaar

Een eerlijke transitie: laat bedrijven meer betalen, en burgers minder kosten dan nu.

Positief geformuleerd, maak van een kavel windpark een aantrekkelijk product, dat mensen graag kopen omdat het veel voordeel oplevert.